

Tiszta-e a város? Nemcsak szórakozni jöttek

REGGELI ŐRJÁRAT AZ UTAKON

A kérdésre, hogy: „tiszta-e a város?” — egyértelmű igennel vagy nemmel felelet nem adható. Erről mutatott megfigyelésekre készített „tükröt” tegnap, szerdán a reggeli Szeged utcáinak, járdáinak, tereinek képe.

Mire megvirradt, a város-gazdálkodási vállalat autói az utak mosását befejezték. Éjszaka eső hullott, minnek „locsolnak” a kocsik? — kérdezhette valaki. A mosás nagyverő, a szemetet csapja le és nem a por ellen való.

AZ ÚT TISZTA, DE...

Reggel 6 órakor kis kocsijukat maguk előtt tolva az utakon mindenütt megjelentek az utcaseprők. A város-gazdálkodási vállalat naponként 758 ezer négyzetméter szilárd burkolatú utat takarít, azután parkokat, tereket és azok járdáit. Ezt a nem kis feladatot, ha időnként csúsznak is be hibák, egyre jobban végzi, s ezért elismerés illeti.

Az utcák járdáinak takarítása az állami házaknál a házfelügyelő, továbbá az IKV takarítóinak, a magán-házaknál pedig a tulajdonosoknak, illetve a lakóknak a kötelessége. Minek nem szabadna adódnia a gyakorlatban ebből a kétségtelenül helyes elhatárolásból? Annak, ami a Kárász utcában, a Kossuth Lajos sugárúton, az Ogessza körúton, a József Attila sugárúton stb. szembeötlött. Ez pedig: az utcaseprő már feltakarította az utat egy hosszabb szakaszát, haladt tovább. De a járdán jó néhány ház előtt még piszok, papírhulladék csúfolkodik, mert ügyet sem vetettek rá. A jobbik esetben majd később söpörnek, de baj, hogy a szemetet ilyenkor is a legtöbbször az útra lökik, tehát a szemet — marad. Ennek elkerüléséért a város-gazdálkodási vállalat levélben kérte az Ingatlankezelő Vállalat vezetőit, intézzék el, hogy a házasterek, az IKV dolgozói a város-gazdálkodási vállalat utcaseprője előtt söpörjenek. Az így az útra került piszkot a város-gazdálkodási vállalat összeszedné, tiszta lenne a járda és az út. A köztisztaság érdekében érvényt kell szerezni ennek!

A kerületi tanácsok rendszeres tisztasági őrjáratát alkalmasak a hanyagságok felállítására, a mulasztók figyelmeztetésére, majd felelősségrevonására. Az ügynek használna a rendszerebb ilyen társadalmi ellenőrzés.

MIÉRT AZ „ÜRESJÁRAT”?

A város-gazdálkodási vállalat egy-egy utcaseprőjére általában 5 ezer négyzetméter takarítása jut. Most több munkát jelent a Dóm térének, a játékok színhelyének, az ott levő árusító pavilon-sor környékének a takarítása. Ezzel nincs hiba, s egy-egy utcaseprőnek azonban idő kell, amíg egész területét rendbe teszi. Ezért csak fo-

kozatosan kaphat tiszta környezet az út.

Az utak seprésében egy nap azonban közel másfél óra, vagy ennél is több egy embernél az „üresjárat”, amiről ők nem tehetnek. A szemetét megölt kézikocsit ugyanis többször nagyon messzire, több mint másfél kilométerre is kell tolniuk, hogy kiürítsék. Megfelelő helyeken és sűrűséggel szükség lenne tárolók létesítésére. Ennek megoldásával a jövőben foglalkoznia kell a városi tanács építési és közlekedési osztályának, a város-gazdálkodási vállalatnak.

ÁLLOMÁSOK, MEGÁLLÓK

Az állomások járdáinak, előtereinek takarítását a MÁV-nak kell végeztetnie. A nagyállomásnál öröm volt látni a tisztaságot és a rendet. Vigasztalan kép fogadott azonban a rókusai pályaudvar utcai bejárata előtt, s arról árulkodott: e rész söprút régen látott.

Az újszegedi állomásnál szintén rend, tisztaság. De nagyon csúnya az állomás-hoz vivő feljáró út, talán még a tél piszka is rajta van. Sürgősen meg kell tisztítani!

A villamosok megállóhelyeinek rendbentartása a közlekedési vállalat dolga. Több megállónál, bár erre napokkal előbb a városi tanács illetékesei felhívták a vállalat figyelmét, a szemet (nem elhajított villamosjegyekről van szó) hivatkozik. Például a vidám parki megállóhely környékén szép várospavilonjában is.

Az újszegedi Liget-vendéglőnél levő villamosmegállónál a betonszigetet feltörték, mert új oszlopokat raktak a felső vezetéknek. A törmelék ott éktelenkedik. Olyan nagy dolog volna elszállítani?!

Az árudák, üzletek előtti járda sem mindenütt tiszta, és ez nem a köztisztasági vállalat számlájára írható. A Hunyadi János sugárúti élelmiszerüzlet előtti járda is seprű után „ki-

ált”, akárcsak a Széchenyi téri tejivó előtt. De a rókusai általános iskola járdájára is piszkos volt délelőtt 8 óra után.

AMIBEN VÁLTOZTATNI KELL!

A köztisztasághoz tartozik a szemetszállítás. A fejlődés itt is megtalálható. Szegeden a gépi szemetszállítás a háztól 1960-ban 24 százalék volt, ma pedig elérte az 55 százalékot. Az országos statisztika adatai szerint etekintetben a megyei jogú városok között Szeged az első helyen áll. Ezt meg kell tartani, sőt növelni is szükséges.

A szemetszállítás, a KUKA-tartályok ürtése azonban akadózó, állandósult gond. Ennek oka, hogy a KUKA-szemetszállító autók kevés, az ötből három nyolc éves, elhasználódott, mindíg javítani kell, s emiatt egy-kettő rendszeresen áll. A városi tanács azon van, hogy a felsőbb szervek segítségével megoldja ezt a problémát. A fontosságra való tekintettel nem is szabad levennie a napirendről, „elhúzni” új kocsik beszerzését.

A KUKA-tartályok állapotán viszont sokkal könnyebben és helyben lehetne és kellene változtatni. Az ingatlankezelő vállalatnak — amint közölték a városi tanácsnál — van anyagi lehetősége a rossz tartályok javítására, vagy újak beszerzésére. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy ez cseppet sem kellő ütemű. Tűrhetetlen, hogy például a Hungária, továbbá a Kárász utcai házak előtt is a járdán össze-vissza horpadt, rogyant KUKA-tartályok sorakoznak.

A köztisztaság — közügy. Abban az értelemben is, hogy mindannyian, akik a városban élünk, ne személteljünk, tartsunk rendet. A tisztaságért ki-ki végezze el kötelességét, s akkor eltűnhetnek a csúnya szeplők, amelyek felkiáltójelként állnak, rontják az összképet.

M. S.

Jutalmak a munkában kitűnt középiskolásoknak

Bücsüünnepségre gyűltek össze tegnap délután a konzervgyár ebédlőjében azok a középiskolások lányok és fiúk, akik a nyár folyamán az üzemben dolgoztak. Dr. Ábrahám Antalné igazgató beszéde során üzemrészenként értékelte a fiatalok teljesítményét, s kitért a kiemelkedő egyéni eredményekre is. Hangsúlyozta, hogy az idén sokkal elégedettebbek a fiatalok munkájával, mint az előző években. Szorgalmuk jelentős hozzájárulása volt a konzervgyár idei jó teljesítményéhez. Ezután a jutalmak, s a dícsérő oklevelek kiosztására került sor, majd — utolsó „ünnepélyes aktusként” — az üzem

uzsonnával vendégelte meg a munkában kitűnt középiskolások tanulókat.

Értelemes élet

Gépek szépsége

Öröm megfektetni

Munkából jön, és a beszélgetés végeztével munkába siet vissza. Délután kettőkor letelne a munkaideje, ma azonban — mint nem egy más alkalommal — itt marad mégis az ismerős gépek mellett, melyek szépsége, ügyessége már kisgyerek korában megigézte. Régen-régen, mikor még a kerékpár- és a kerékpárversenyzőket rajongott a most 42 éves Hetesi István műszerész, a ruhagyári TMK műhely csoportvezetője.

— „Aztán Pistikém, jól csinálja meg!” — mondták a dolgozók, akik a teljesítményüket féltették. Szóval keresni akartak, én meg természetesen segíteni akartam nekik, s a karbantartó csak úgy segíthet, ha minél gyorsabban és jobban megjavítja a gépet.

— Mindig nagyon szerettem az utolsó csavarig átbogarászni egy-egy okos szerkezetet. Ha jött az új, már mondták a vezetők: „Pista, ez a te géped, nézd meg, tanuld ki!” Így mentek át sorra a kezemen, én meg utána elmagyaráztam a többieknek az indítás, állítás, javítás minden csínját-bínját.

— Minél komplikáltabb volt egy gép, annál jobban szerettem, annál több újat talált benne az ember. Az a szép, hogy nincs egyetlen főlöle-

Szegedet „meghódítják” a külföldiek. Lány siklású, csupa üveg buszokon és posrus autók jönnek, bábeli nyelvvárat idézve elő az esti előadás előtti ténen. Azután járják a várost, ismerkednek a szegedi specialitásokkal, megkóstolják a paprikás halászlét, leöblítik utána a torkukat. Jönnek, mennek, ahogy ez már lenni szokott. Kedves vendégek ők, de kedvesek azok is nekünk, akiket nem a szabad-téri, a szórakozás városa érdekel elsősorban, akik a munkás hétköznapi Szeged-jét jöttek megismerni.

A jókedélyű kendergyári portás társaság és beledörög a kagylóba:

— A francia fiút adjátok! Helló, Pierre, komm hier, gyere a főkapuhoz. Ide, a főkapuhoz. Erted? Parlez vous francais?

Egy perc és himbálódzó léptekkel, a kenderkőccel rakott teherautók közt lavírozva elénk lép Pierre. Oliv-zöld, feltűnően tiszta overálján golyóstollal a szív fölé írva PJ — Pierre Jourdain-ne. Gondosan előre kiszótározott kérdéseinkre pergő nyelvvél, latinos temperamentummal, a vendég néha felületes kedvességével válaszol.

— Huszonegy éves vagyok. Nem, nem járok egyetemre. Párizsban kereskedelmi iskolát végeztem. Sok helyen voltam már: Svájc, NSZK, Olaszország, Anglia. No, és Algírban is katonáskodtam fél évig. — Két kézzel legyint. — Az nem volt jó. Hogy mit csinálok egy nap? Héttől kettőig a gyárban vagyok. Egyre jobban ismerem a szakmát, a gépeket és az embereket is. A zsebeimben itt a két szótár, megértjük hát egymást. Munka után jöhet a strand, az új barátok: egyetemisták és Radnóti-társak. Nem hittem volna, ennyien tudnak franciául. És van persze egy csinos kislány is! — Ránk kacsint. — Az se baj, hogy nem beszél franciául.

Miért jött ilyen messze, Szegedre a kenderszakmát tanulni?

— Mindenki van egy kis büszkeség olyankor: na csak elkészült ez is, megcsináltam. Ez a legjobb érzés.

— Megyek végig a százszor megjárt munkatermekben, jó érezni a megbecsülést, amit a két kezével érdemel ki az ember. Jó, ha az ember a saját munkáját is, a másokét is meg tudja könnyíteni.

Ő is alapító volt

Irógép-műszerész bátyjától kapott kedvet a szerkezetekhez. Aztán a kis műszer-műhely következett, jó mestertől tanult; a szakismeret mellett a szívvel-dolgozás mesterségét is megtanította neki. Gépáruházban segéd-írógép-műszerész, mint a bátyja. Háborús évek — annyi más fiattal együtt leventemasírozás Nyugat felé, s végül vissza, haza, a szabad Magyarországra.

Negyvenhétől dolgozott az újszegedi kendergyár varrodájában. Mikor a ruhagyár megalakult, ő is „alapító” volt az „előtörzsgárda” tagja. Ő csak a munkáját nézte, de nézte azt más is, címek, oklevelek, jelvények, jutalmak sorakoznak két határvonal: az első „az üzem legjobb ifjú műszerésze”, és a legutóbbi „A könnyűipar kiváló dolgozója” cím között.

Nagy szeretettel beszél társairól, a Szputnyik szocialista brigádról, melynek vezetői tisztelt be. Naplójukban képekkel illusztrált újítások és üdülésekről, kirándulásokról küldött színes üdvözlőlapok egymás mellé ragasztva. Mintha azt dokumentálnák, hogy ez a csoport műhelyen kívül is családiasan összejött; gondolnak egymásra és celekszenek egymásért.

— Apám küldött. Igaz, van nálunk is ilyen gyár, de csak nem megyek a konkurens céghez!

Kislányos heveséssel veti hátra magát a padon. Az ellenfényben mézszínű haján áttörik a nap.

Angelika Erdmann, az NDK-ból jött, a postdami pedagógiai főiskolán orosz-földrajz szakos. A szegediekkel szerveztek nyári csereakciót, így most a német diákok néhány hétig a konzervgyárban dolgoznak. Így került hozzánk Géli is.

Ahogy beszél, szürke szemében vidám fények csillannak.

— Örülök, hogy dolgozni jöhettem Magyarországra. Nem szeretem a programmal zsúfolt turista-életet, a rohanást, a múzeumok, templomok sorát. Az embereket csak munkájuk közben is-

merhetjük meg és ez az, ami engem érdekel. Két hét alatt már itthon érzem magam a gyárban. A környezet és a nyelv különböző, de a társadalmi forma ugyanaz, mint nálunk. És nem a nyelven múlik, hogy közel kerüljünk egymáshoz. Az NSZK-ban az én anyanyelvemet beszélik, de mégsem tudnám megszokni az ottani életet.

Csak 19 éves, de nagyon komolyan beszél. Aztán men-nie kell, a strandon várják a többiek. Eltűnik a sétáló szegediek sokaságában. Ő is egy közülük.

A vidám turisták sok kedves mosolyt, szíves útbaigazítást kapnak a szegediektől. Ám a közös munka baráti szálakat is sző a külföldiek és a szegediek között. Az, hogy a gépek mellett is találkoznak, emberi közelségbe hozza őket egymáshoz.

Wirth Péter

A tanárképző főiskola tudományos közleményei

Értékes tanulmányok láttak napvilágot a Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei című, most megjelent kiadványban. A kiadvány a marxizmus-leninizmus, a nyelv és irodalom, a történelem, a pedagógia elmélete és gyakorlata, valamint a természettudományok köréből vett tanulmányainak témáját. Tóthné Jónás Irma Az 1945-ös földreform végrehajtása Sándorfalván címmel 1963-ban megjelent dolgozatának második, befejező részét közli. A második világháború után kialakult népesedési helyzet néhány problémájával Tapolcsányi László foglalkozik. A kelet-nyugati kereskedelem alakulását Vidács Ferenc gazdag statisztikai adatok felhasználásával dolgozza fel. A nyelv és irodalom tanulmányainak szerzői között Békési Imre, Benkő László, Csukás István, Erdei Mihály, Fenyvesi István és Incefi Géza nevét olvashatjuk. Jelentős irodalmi kutatómunka eredménye a Járt-e Gorkij Magyarországon című tanulmány és Csukás István tanulmányának befejező része a Modern magyar líra szlovák fogadtatása. E tanulmányban a szerző Babics, Kosztolányi és Tóth Árpád szlo-

vák nyelvű fordítási és értékelési problémáit tisztázza. A történelem köréből H. Drozdik Margit, Nyivicsán Anna, Kávássy Sándor, Kovács Zoltán és Polányi Imre dolgoz fel jelenkori történelmi témákat.

Gazsó István, Geréb György, Szabó Zoltán, Timár Andrásné, Verók István, Somfai László tanulmánya a pedagógia körébe tartozik. 1922 szegedi és orosházi általános és középiskolai tanulól dolgozatának adatait dolgozza fel Geréb György és Szabó Zoltán tanulmánya. A diákok felelmi motívumainak pszichológiai vizsgálatát tűzték ki a tanulmány céljává. A természettudomány köréből vett témákat Kiss István, Klujber László, Véghe Varga Izabella, Vörösi László Zsigmond, Bába Károly, Andó Mihály, Jóna Zoltán, Sey Ottó, Tanczos József, Vágas Endre, Weber Mihály, Ivánits János, Moholi Károly, Nagy Pál, Sipos Sándor, Siposné Kedves Éva, Szendrői János. A kötetet Budai Lajos, Fischer Ernő, Cs. Patai Mihály, Vinkler László műveinek reprodukciója zárja le. A kötet szerkesztését Csukás István közreműködésével Benkő László és Mezői János végezte.

Ha minden jól megy

A gépeken kívül mindig nagyon szerettem a futballt. Az SZTK-ban, az UTC-ban, a SZAK-ban játszottam centerhalf, jobbfedezet meg a jobbcsélső posztján is. Ma is jólesik néha ebédszünetenként egy kis mozgás, ping-pong-parti a kultúrteremben, ha idő van rá.

Kedveli szinte valamennyi sportot. És a jó társaságot, a vidámságot, a viccet, de csak „amikor minden jól megy”.

Sokszor elkel a kikapcsolódás, sétál a feleséggel, aki szintén a ruhagyárban dolgozik, nyári üdülés, strandolás, aztán ha jön a futbalszezon, hűségese meccsre-járás. Az aszszony ott drukkol mellette, mert ő is szereti a focit, s mintha csak cserébe tenné, otthon ő is besegít a házimunkába, még főz is, mialatt felesége a Ruhaipari Technikum esti tagozatán tanul.

Megkérdelem, mit érez életében legfontosabbnak. A családi megértés mellett a munkahelyen való kötelesség-teljesítést említi. Mindkettő egyforma és elengedhetetlenül fontos a harmóniához — mondja —, mert csak ez lehet alapja annak, hogy az ember kiegyensúlyozott és nyugodt legyen.

„Az a szép, hogy nincs egyetlen főlölekes alkatrész sem” — tűnődöm még Hetesi István szavain. Jóval az elköszönés után is. Igen, így van ez a gépekkel, de így van ez a társadalomban is, csak meg kell találni a helyet, ahol az ember képességeit kibontakoztathatja; igazán hasznossá teheti magát.

Simai Mihály